

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira și avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală, în privința inculpatei

NASTAS Elvira Mihail, născută la 18 ianuarie 1967, domiciliată în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă 43, ap. 12.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 18.02.2014 pînă la 23.04.2015;*

2. *Instanța de apel de la 06.04.2015 pînă la 13.10.2015;*

3. *Instanța de recurs de la 16.12.2015 pînă la 16.03.2016.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015, Nastas Elvira a fost condamnată în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă depusă de partea vătămată Coban Valentina privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și s-a încasat de la Nastas Elvira în beneficiul Valentinei Coban prejudiciul material cauzat în sumă de 64 483, 59 lei și sumă de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total s-a încasat suma de 74 483 lei 59 bani. În rest acțiunea civilă a părții vătămate Coban Valentina privind încasarea prejudiciului moral, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Nastas Elvira la 29.09.2010 urmînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sub pretextul împrumutului de bani și prin abuz de încredere, profitînd de relațiile de prietenie cu cet. Coban Valentina, a însușit de la ultima suma de 360 euro, care, conform cursului oficial al BNM, constituie suma de 5 839,27 lei și 120 dolari SUA, care, conform cursului oficial BNM, constituie 1 446,62 lei, cauzînd un prejudiciu considerabil în sumă de 7 285,89 lei.

Tot ea, la 30.09.2010, urmărind realizarea scopului său infracțional, prin înșelăciune, sub pretextul lăsării în gaj a apartamentului său, al cărei proprietar nu era și prin abuz de încredere, sub pretextul împrumutului a unei sume de bani, motivînd că i s-a întîmplat o nenorocire în familie, a dobîndit suma de 3 500 euro, care conform cursului oficial al BNM, constituie suma de 57 197,7 lei, cauzând astfel prin acțiunile sale o daună materială în proporții mari părții vătămate Coban Valentina, în sumă totală de 64 483,59 lei.

Acțiunile inculpatei Nastas Elvira a fost calificate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul, avocatul Popov Veaceslav în numele părții civile Coban Valentina și apărătorul Chisnencu Alexandru în numele inculpatei Nastas Elvira, au declarat apeluri:

- avocatul Popov Veaceslav în numele părții civile Coban Valentina, a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei penale și a dispune aplicarea unei pedepse maxime în privința lui Nastas Elvira. Totodată, a solicitat casarea sentinței în partea respingerii parțiale a acțiunii civile în capătul de cerere ce ține de încasarea prejudiciului moral și a dispune admiterea integrală a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei. În motivarea apelului, avocatul Popov Veaceslav a invocat că, instanța de fond i-a aplicat o pedeapsă mult prea blândă inculpatei Nastas Elvira pentru infracțiunea săvârșită, deoarece inculpata nu a regretat de cele întâmplate; nu și-a cerut măcar scuze de la partea vătămată (civilă), ignorând-o la orice pas; paguba materială cauzată părții vătămate (civile) nu a recuperat-o deloc - toate aceste circumstanțe urmau a fi apreciate de instanță ca circumstanțe agravante. Consideră că instanța de judecată neîntemeiat și în mod ilegal a respins în mare parte acțiunea civilă cu privire la capătul de cerere ce ține de repararea prejudiciului moral adjudecând doar 10 000 lei, or, inculpata Nastas Elvira a manifestat acțiuni de lungă durată asupra părții civile (vătămate), suma prejudiciului moral fiind apreciat de aceasta la 100 000 lei.

- avocatul Popov Veaceslav în numele părții civile Coban Valentina a declarat și recurs împotriva încheierii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 22 aprilie 2015, solicitând, în vederea asigurării prejudiciului cauzat prin infracțiune, aplicarea sechestrului pe bunurile mobile, imobile și mijloacele bănești ale inculpatei Nastas Elvira, în limita valorii acțiunii civile;

- avocatul Chisnencu Alexandru în numele inculpatei Nastas Elvira, a solicitat casarea sentinței și emiterea unei hotărâri, prin care Nastas Elvira să fie achitată pe motivul lipsei elementelor infracțiunii încriminate în acțiunile inculpatei, învinuirea este bazată doar pe declarațiile părții vătămate Valentina Coban și membrii familiei sale. Consideră că inculpata Nastas Elvira nu a săvârșit fapta prejudiciabilă, respectiv nu a comis componenta de infracțiune imputată ei. Faptul comiterii de către inculpata Nastas Elvira a escrocheriei imputate este neconfirmat, adică în acțiunile ei nu persistă careva semne caracteristice ale respectivei componente de infracțiune, învinuirea fiindu-i ilegal, ea singură fiind victima (inclusiv prin sumele investite de către Valentina Coban și Alina Coban) escrocheriei comise de către reprezentanții companiei „SWB”, Igor Mironic;

- procurorul, a solicitat casarea parțială a sentinței, din cauza blîndeții pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Nastas Elvira să fie recunoscută culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 9 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție și de a desfășura o anumită activitate ce ține de gestionarea bunurilor pentru o perioadă de 4 ani. Admiterea integrală a acțiunii civile în favoare d-nei Coban Valentina și încasarea de la învinuita Nastas Elvira a sumei totale de 164 483,59 lei. În motivarea apelului declarat acuzarea a considerat că, instanța de fond eronat a individualizat criteriile generale de aplicare a pedepsei în ordinea art. 75 Cod penal, la stabilirea pedepsei inculpatei la limita minimă de 7 ani închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul apărătorului Chisnencu Alexandru în numele inculpatei Nastas Elvira, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 și recursul avocatului Popov Veaceslav în numele părții civile Coban Valentina, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 22 aprilie 2015.

S-au admis apelurile procurorului și a avocatului Popov Veaceslav în numele părții civile Coban Valentina, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015, casată sentința în partea numirii pedepsei și pronunță în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

De numit pedeapsa lui Nastas Elvira Mihail pe art. 190 alin. (4) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privire de dreptul de a exercita activitatea de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciat pentru femei de tip semiînchis.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata a săvârșit infracțiunea imputată ei.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu — din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, necătând la faptul că, inculpata nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii încriminate, vina acesteia se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, și care combat și argumentele apelului înaintat de apărătorul Chisnencu Alexandru în numele ei, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Coban Valentina, declarațiile martorului Racilă Maria, Coban Alina, Coban Igor, Crețu Corina.

Instanța de apel a menționat că, declarațiile martorilor Racilă Maria, Coban Alina, Coban Igor și Crețu Corina, corespund adevărului, deoarece sunt consecutive, veridice și utile, coroborează cu declarațiile părții vătămate Coban Valentina și celelalte probe pe care le-au analizat, și sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care în ansamblu dovedesc pe deplin vina inculpatei în comiterea escrocheriei și care combat argumentele apelului declarat de apărătorul inculpatei precum că, acțiunile ultimei nu întrunesc elementele infracțiunii încriminate.

Vina inculpatei privitor la comiterea escrocheriei, se confirmă integral și prin materialele și probele scrise, anexate la dosarul penal, care coroborează cu declarațiile părții vătămate și a martorilor, cum ar fi:

- plîngerea depusă de Valentina Coban la 27.06.2013, potrivit căreia aceasta a indicat că a fost înșelată de către Nastas Elvira, care prin abuz de încredere a însușit de la dînsa sume de bani: 360 euro și 120 dolari și alți 3500 euro, creîndu-i un prejudiciu material în proporții mari, deoarece la moment ea nu lucrează, nu are alte surse de existență, este invalid de gradul doi, motiv pentru care solicită atragerea la răspundere penală a lui Nastas Elvira în baza art. 190 Cod penal pentru acțiuni de escrocherie, (f. d. 10-12, vol. I);

- acțiunea civilă a înaintată la 19.07.2013 de Coban Valentina privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune (f. d. 19, vol. I);

- contract de vânzare-cumpărare nr. 171 din 06.02.2004, conform căruia Nastas Elvira, în calitate de vânzător, a transmis, iar Popa Vitalie, în calitate de cumpărător, a

preluat bunul - apartamentul nr. 12 cu nr. cadastral 010011318501012, cu o suprafață totală de 65,5 m.p., situat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă nr.43 și a achitat prețul acestuia (f. d. 22, vol. I);

- recipisa din 30.09.2010, conform căreia Coban Valentina a oferit, cu titlu de împrumut, suma de 3500 euro Elvirei Nastas pînă în luna ianuarie-februarie a anului următor, împrumutul gajînd apartamentul său în scopul garantării executării obligației de restituire a împrumutului (f. d. 23, vol. I);

- proces-verbal de ridicare din 19.08.2013, prin care a fost ridicat de la cet. Coban Valentina un telefon mobil de model „Samsung”; (f. d. 55, vol. I);

- proces-verbal de examinare a obiectului din 19.08.2013, obiectul examinării constituind telefonul de model „Samsung”; (f. d. 56-58, vol. I);

- procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Coban Valentina și bănuita Nastas Elvira Mihail. (f. d. 66-70, vol. I);

- ordonanță din 23.09.2013, emisă de procurorul din cadrul Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău Aliona Lașcu, prin care s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a cet. Nastas Elvira din motiv că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, precum și clasarea procesului penal nr.2013021621. (f. d. 84, vol. I);

- plîngerea lui Coban Valentina din 11.11.2013 împotriva ordonanței procurorului din cadrul Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău Aliona Lașcu, prin care s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a cet. Nastas Elvira din motiv că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, precum și clasarea procesului-penal nr.2013021621, solicitînd anularea acestei ordonanțe, (f. d. 93-96, vol. I);

- ordonanță din 21.11.2013, emisă de procurorul din cadrul Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir, prin care s-a dispus anularea totală a ordonanței emise la 23.09.2013 de către procurorul din cadrul Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău, Aliona Lașcu, de scoatere de sub urmărire penală a bănuitei Nastas Elvira, cu clasarea procesului penal pe cauza penală dată, ca neîntemeiată; reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2013021621, cu stabilirea termenului urmăririi penale pînă la 21.12.2013. (f. d. 99, vol. I);

Astfel instanța de apel a conchis că întreaga sistemă de probe analizată mai sus, demonstrează, cu certitudine, vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate ei și care combat argumentele apelului declarat de apărătorul acesteia.

Inculpata nu a recunoscut vina, însă instanța de apel a considerat că *de facto*, inculpata Nastas Elvira își recunoaște vina în comiterea infracțiunii încriminate, însă instanța de apel a apreciat critic afirmațiile ei precum că, n-a urmărit scopul dobândirii ilicite a bunurilor părții vătămate, prin înșelăciune și abuz de încredere, ci a investit banii părții vătămate pentru ea în compania „SWB” și în cazul dat între inculpată și partea vătămată există relații civile, deoarece ele nu corespund adevărului și sunt date de către inculpată în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală, deoarece sunt combătute de celelalte probe analizate mai sus și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, și care demonstrează cu certitudine vinovăția ei în comiterea escrocheriei imputate.

Instanța de apel a considerat că, nerecunoașterea vinovăției de către Nastas Elvira, de comiterea infracțiunii imputate nu echivalează cu achitarea ei, deoarece circumstanțele stabilite și probele analizate și enumerate, dovedesc cu certitudine comiterea de către ea a faptelor încriminate.

Astfel, pentru existența escrocheriei, în modalitatea în care este încriminată inculpatei conform rechizitoriului, s-a constatat trecerea unor mijloace bănești din

proprietatea sau posesia victimei Coban Valentina în proprietatea inculpatei, ce aparține părții vătămate menționate mai sus.

De asemenea, în cazul dat, s-a reținut și prezența diminuării reale a patrimoniului părții vătămate ca element obligatoriu al sustragerii ceea ce în cazul escrocheriei urmează ca partea vătămată să transmită bunurile în mod aparent benevol făptuitorului.

Totodată s-a reținut că bunurile a căror sustragere este incriminată conform rechizitoriului au fost transmise de către partea vătămată benevol inculpatei prin înșelăciune și abuz de încredere. Partea vătămată fiind dusă în eroare, iar inculpata sub diferite pretexte, creându-i impresie falsă despre restituirea ulterioară a unor împrumutului, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la partea vătămată, mijloace bănești și fără a întreprinde careva acțiuni concrete a realizat transmiterea voită a diferitor sume bănești de către partea vătămată pe care și le-a însușit, folosindu-i în scopuri personale.

Astfel, instanța analizând probele administrate atât în cadrul urmăririi penale cât și-n cadrul instanței de fond și apel a conchis că, în perioada 29.09.2010- 30.09.2010, modalitatea săvârșirii acțiunilor criminale a fost constatată, cât și periodicitatea comiterii infracțiunii și utilizarea unor pretexte similare în scopul însușirii banilor de către inculpata Nastas Elvira.

Totodată, pentru a atribui un aspect legal acțiunilor acesteia, Nastas Elvira a emis o recipisă și i-a prezenta părții vătămate copia contractului de vânzare- cumpărare a apartamentului care deja nu mai aparținea inculpatei la momentul prezentării, or întocmirea și prezentarea acestor documente indică contrariul și anume faptul că Nastas Elvira pentru a spori încrederea în cuvintele sale, prin înșelăciune și sub o garantare închipuită a obligației de restituire a banilor, a luat 3 500 euro, 360 euro și 120 dolari de la Coban Valentina, urmărind scopul de a-i dobândi prin înșelăciune, denaturând situația de fapt și de a nu-i mai întoarce, (f. d. 22-23), acțiuni ce denotă aceeași modalitate de comitere a infracțiunilor, precum și aparența unor relații civile.

Totodată, instanța a apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constat că pentru a însuși sumele de bani transmise de către partea vătămată, inculpata folosea diferite pretexte, iar intenția reală a acesteia fiind de a însuși sumele de bani primite, neexecutând obligațiile asumate.

Cele indicate mai sus se confirmă și prin declarațiile părții vătămate, conform cărora „în ianuarie 2012 a telefonat-o pe inculpată și ultima i-a răspuns că este la Moscova, face bani și la sfârșitul lunii februarie 2012 îi întoarce banii și Nastas a dispărut, mai mult nu a telefonat. De Pastele Blajinilor, a fost la cimitir și s-a întâlnit cu Vidrașco Leonid - cumnatul lui Elvira și i-a spus că el să întoarcă banii care îi este dator lui Elvira, ca ea să-i întoarcă la rîndul său datoriată părții vătămate, fapt ce l-a mirat mult, or el nu are datorie față de ea. Peste câteva zile, în vara anului 2012 Nastas i-a scris părții vătămate un mesaj, precum că, din cauza că i-a spus cumnatului ei despre datorie, nu-i mai dă banii și atunci Coban Valentina a înțeles că a fost dusă de nas.”

Mai mult ca atât, profitînd de relațiile de prietenie și de încredere reciprocă stabilită între partea vătămată și inculpată, ultima a însușit banii transmiși de către partea vătămată, ori extrasele de pe o pagină web din internet prezentate de apărătorul inculpatei nicidecum nu probează existența relațiilor civile de investiție în compania „SWB”.

Mai mult ca atît de această companie nu a eliberat nici un document contabil care să ateste recepționarea sumelor de bani, trecerea acestora prin contabilitatea firmei, eliberarea valorii mobiliare, ori altei hîrtii de valoare care să probeze faptul că partea vătămată este investitor în această firmă, considerent din care instanța de apel a respins aceste înscrisuri ca fiind irelevante pentru justa soluționare a cauzei.

În acest sens se atestă că abuzul de încredere, alături de înșelăciune, reprezintă o modalitate de înfăptuire a laturii obiective a infracțiunii de escrocherie. Corespunzător inculpata Nastas Elvira, întru continuarea intenției sale infracționale și cu scopul obținerii de profituri, a informat partea vătămată Coban Valentina că suma de bani care-i va fi dată cu titlu de împrumut este necesară pentru presupusa nenorocire care s-a întîmplat cu inculpata, însă această sumă va aduce o dobîndă de 4% lunar, ceea ce a trezit interesul părții vătămate de a face rost de o sumă de bani mai mare, partea vătămată recurgînd la împrumuturi de fiica și corespunzător nora sa.

Conform declarațiilor părții vătămate Coban Valentina, declarații confirmate și prin declarațiile lui Crețu Corina, după transmiterea sumei de bani, inculpata s-a eschivat de la întîlniri cu partea vătămată, comunicînd exclusiv prin intermediul telefonului și prin mesaje, fapt ce indică asupra atingerii scopului propus de Nastas Elvira - primirea banilor.

Totodată, s-a reținut că potrivit conținutului mesajelor expediate părții vătămate de către Nastas Elvira, ultima atît personal cît și prin intermediul fiicei sale a indicat că-i va restitui sumele bănești, fiind plecată la muncă peste hotare cu scopul de a munci și restitui banii părții vătămate. Ulterior însă, inculpata a indicat că refuză restituirea banilor în legătură cu discuția dintre Coban Valentina și cumnatul inculpatei - Vidrașcu Leonid.

Comiterea escrocheriei de către Nastas Elvira se demonstrează și prin faptul că, dînsa cunoscînd despre transmiterea apartamentului nr. 12 cu nr. cadastral 010011318501012, cu o suprafață totală de 65,5 m.p., situat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă nr. 43 către Popa Vitalii, prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 171 din 06.02.2004, a indicat în recipisă că gajează acest apartament, comportîndu-se ca un proprietar, deși în realitate nu dispunea de această calitate, trecînd sub tăcere realitatea obiectivă.

Astfel s-a reținut că, delimitarea escrocheriei prin utilizarea unor forme contractuale urmează a fi făcută nu după modul întocmirii acestor contracte, ci după rezultatul final al activității contractuale. Dacă ambele părți contractuale obțin un profit ca urmare a activității comune, păstrîndu-și dreptul de proprietate asupra bunurilor sale, în acest caz, într-adevăr, este vorba despre relații civile. Dacă însă una dintre părți, asumîndu-și anumite obligații, nu are posibilitatea sau dorința de a le îndeplini, dar a primit preventiv bani sau bunuri ale celeilalte părți contractuale care pierde dreptul de proprietate asupra lor, atunci în cazul dat este vorba despre escrocherie.

Totodată, în cazul infracțiunii de escrocherie, infractorul întotdeauna dorește survenirea urmărilor prejudiciabile, chiar dacă dorința apare inevitabil în procesul desfășurării relațiilor dintre făptuitor și victimă.

Escrocheria se consideră consumată dacă averea a fost dobîndită de la victimă și infractorul are posibilitatea reală de a o folosi la dorința sa.

Astfel, s-a stabilit cu certitudine posibilitatea reală a inculpatei Nastas Elvira de a dispune de banii transmiși de către partea vătămată și manifestarea deschisă a refuzului de restituire a banilor, recurgînd chiar la presiuni asupra părții vătămate, cauzînd acesteia prin inacțiunea sa un prejudiciu patrimonial real.

Urmează de menționat că partea vătămată Coban Valentina și fiica acesteia Coban Alina nu au semnat careva contracte și nici personal nu au realizat careva transferuri în contul firmei în speță, ceea ce denotă faptul că atât inculpata cât și declarațiile martorilor apărării urmează a fi apreciate critic.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele apelantului, avocatului inculpatei potrivit căroră înscrisurile anexate de acesta la materialele cauzei penale ar demonstra existența relațiilor civile de investiție în compania „SWB”, or aceste extrasuri nu probează investițiile părții vătămate, deoarece acestea nu conțin careva probe, cu atât mai mult că nu există careva documente bancare, care ar atesta transmiterea banilor de către Coban Valentina și recepționarea acestor sume de către reprezentantul companiei „SWB”.

Totodată existența relațiilor de prietenie între Nastas Elvira și Coban Valentina, precum și a multiplelor împrumuturi nu constituie o împrejurare care exclude posibilitatea comiterii de către Nastas Elvira a infracțiunii.

Instanța de apel a conchis că întreaga sistemă de probe analizată, demonstrează, cu certitudine, vinovăția inculpatei în comiterea tentativei de sustragere prin înșelăciune a bunurilor ce părții vătămate Coban Valentina și combat argumentele apelului apărătorului în interesele inculpatei precum că învinuirea înaintată ei și starea de fapt constatată de instanța de fond nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod greșit.

4.2. Cu referire la recursul declarat de avocatul Popov Veaceslav în interesele părții civile Coban Valentina, împotriva încheierii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 22 aprilie 2015, prin care a fost respinsă cererea de asigurare a acțiunii în vederea asigurării prejudiciului cauzat prin infracțiune, aplicarea sechestrului pe bunurile mobile, imobile și mijloacele bănești ale inculpatei Nastas Elvira, instanța de apel a respins ca fiind unul nefondat.

Or, partea vătămată a înaintat acțiune civilă în valoare de 64 483,59 lei cu titlul de prejudiciu material, însă de către partea vătămată și reprezentantul ei n-au fost prezentate careva probe pertinente, concludente și veridice care ar demonstra deținerea de către inculpata Nastas Elvira a căror-va bunuri imobile, mobile sau conturi bancare și valoarea acestora ceea ce indică asupra imposibilității admiterii recursului.

Instanța de apel, la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatei Nastas Elvira ține pe deplin cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, gravitatea infracțiunii comise, motivul acesteia, de persoana le, de faptul că este fără antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, și a considerat că îndreptarea și reeducarea ei este posibilă doar prin izolarea ei reală de libertate.

4.3. Instanța a conchis că pedeapsa aplicată inculpatei de 7 ani închisoare nu corespunde prevederilor legale, or, în lipsa circumstanțelor atenuante, conform prevederilor art. 78 Cod penal, pedeapsa minimă nu poate fi aplicată.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind exagerată suma de 100 000 lei pretinsă de partea vătămată cu titlu de prejudiciu moral și a considerat că prima instanță corect a încasat suma prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate, ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă //Buletinul CSJ a RM8-9/24, 2012), cât și de prevederile art. art. 1423 Cod Civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice

cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material. În speță, dauna morală se exprimă prin faptul că Coban Valentina a suportat suferințe morale, în urma înșelării ei către inculpata.

Instanța de apel a conchis că apelul apărătorului în numele inculpatei Nastas Elvira este unul nefondat și pasibil de respins, iar apelul procurorului și a avocatului în interesele părții vătămate și civile, în partea numirii pedepsei urmează a fi admis.

Astfel instanța a admis apelul procurorului și a avocatului în numele părții vătămate și civile Coban Valentina, declarat împotriva sentinței, a casat această sentință în partea numirii pedepsei și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre, cu stabilirea unei pedepse mai aspre în privința inculpatei Nastas Elvira, proporțională faptelor comise de dânsa.

5. Nefiind de acord cu hotărârile adoptate, avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira și avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina au declarat recursuri ordinare:

- avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Nastas Elvira. Recurentul invocă că, decizia instanței de apel contravine adevărului, sunt bazate pe presupuneri, argumente și probe dubioase, pe concluzii ce decurg din calificarea și încadrarea incorectă a acțiunilor condamnatei conform normelor de drept penal, dat fiind faptul că, inculpata nu a săvîrșit fapta incriminată și acțiunile ei nu întrunesc elementele infracțiunii;

- avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri cu o pedeapsă mai aspră în privința inculpatei, admiterea acțiunii civile. Recurentul invocă dezacordul cu admiterea parțială a prejudiciului moral, motivînd că partea vătămată era permanent în stare de stres intens, care în final s-a soldat cu 2 infarcturi cerebrale care la rîndul lor au determinat paraliza temporară s 50 % din corpul părții vătămate. Totodată invocă că, infracțiunea este una gravă, inculpata nu și-a recunoscut vina, prejudiciul material nu a fost recuperat, astfel instanța de apel eronat a individualizat pedeapsa inculpatei și nu a acordat atenție suficientă circumstanțelor agravante; inculpata pînă în prezent se eschivează de la executarea pedepsei;

- la data de 25.01.2016, avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, a mai declarat un recurs ordinar, în care mai menționează în opinia sa o circumstanță agravantă precum că inculpata a părăsit hotarele Republicii Moldova în ziua pronunțării deciziei instanței de apel, astfel, fiind fugară.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs, deoarece recurentul invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Din textul deciziei

rezultă că instanța de apel a analizat obiectiv probele administrate și hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și această hotărîre corespunde prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

5.2. La fel, potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs, deoarece argumentele recursului sunt identice cu apelul acestuia, iar instanța de apel întemeiat a argumentat vinovăția inculpatei.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Referitor la recursul avocatului Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira:

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Recurentul în recursul său invocă ca temei de casare a hotărîrii instanței de apel pct. 8) alin. (1) al art.427 Cod de procedură penală, care reglementează situația cînd hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, dacă nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal, verificînd argumentele recursului, în raport cu actele cauzei și decizia instanței de apel care este recurată, constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu exigențele stipulate exhaustiv în art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea avocatului inculpatei și admiterea apelurilor declarate de procuror și avocatul părții vătămate.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia corectă de casare a sentinței instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare a lui Nastas Elvira, care este expusă desfășurat și argumentat în pct. 4.1., 4.2., 4.3. din prezenta decizie.

Or, în fapt, hotărîrea instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, iar instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apărătorul inculpatei, procuror și avocatul părții vătămate în apelurile declarate, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, pronunțînd o hotărîre legală.

Asupra celor constatate se impune și mențiunea că, chestiunea de apreciere a probelor dată de instanța de apel, invocată de recurent în cererea de recurs ține de

starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond și apel.

Prin urmare, Colegiul penal reține că, regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Așa dar, pornind de la temeiul invocat de recurent: pct. 8) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul relevă că, potrivit dispoziției punctului respectiv: „hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii”, însă acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea cauzei, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

Mai mult ca atît, Colegiul menționează că, motivarea hotărîrii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investite cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, just a stabilit și a reținut în sarcina lui Nastas Elvira încadrarea juridică corespunzătoare prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal.

Din materialele dosarului rezultă, că instanțele de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dîndu-le o apreciere proprie, justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii încriminate.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

În speță, instanța de apel a cercetat toate probele administrate în cauză și le-a dat o apreciere obiectivă, care în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpatei de cele imputate. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie a fost analizată minuțios în textul prezentei decizii și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpata în comiterea infracțiunii de escrocherie nu poate servi temei pentru achitarea acesteia, dat fiind faptul că, în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care confirmă cu certitudine vina acesteia în comiterea infracțiunii nominalizate, iar cele invocate de recurent sub acest aspect sunt apreciate de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmîndu-se scopul evitării răspunderii penale.

Versiunea inculpatei este combătută prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, iar pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel a fost stabilit cu certitudine că acțiunile lui Nastas E. întrunesc elementele constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului precum că faptele inculpatei nu constituie elementele infracțiunii încriminate, pe motiv că relațiile dintre inculpată și partea vătămată poartă caracter civil și nu penal.

Analizând natura raporturilor juridice între inculpată și partea vătămată menționate, este evident că acestea poartă un caracter penal. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, obiectul infracțiunii de escrocherie - obiectul juridic nemijlocit îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală, sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale.

Obiectul material - banii care aparțineau lui Coban Valentina, însușite ulterior prin abuz de încredere de către Nastas Elvira.

Latura subiectivă - comiterea de către Nastas Elvira a acțiunilor de însușire prin abuz de încredere prin intenție directă și prin scop de profit.

Latura obiectivă - dobândirea ilicită de către Nastas Elvira a bunurilor lui Coban Valentina prin înșelăciune și abuz de încredere, pe care a încercat să o dezvolte că îi va transmite banii mai târziu.

Colegiul penal apreciază critic argumentul recurentului precum că, instanța de apel a pus la baza seciziei de condamnare a inculpatei declarațiile părții vătmate și martorilor acuzării, ori declarațiile martorilor Racilă Maria, Coban Alina, Coban Igor și Crețu Corina, corespund adevărului, deoarece sunt consecutive, veridice și utile, coroborează cu declarațiile părții vătmate Coban Valentina și celelalte probe pe care le-au analizat, și sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care în ansamblu dovedesc pe deplin vina inculpatei în comiterea escrocheriei și care combat argumentele recursului declarat de apărătorul inculpatei precum că, acțiunile ultimei nu întrunesc elementele infracțiunii încriminate..

Referitor la dezacordul recurentului cu privire la modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, instanța de recurs menționează că, motivele de apreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursului inculpatului prin prisma pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul penal constată că acțiunilor lui Nastas Elvira i s-au dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă acesteia a fost stabilită cu respectarea prevederilor art. 7, 61, 75, 76 și 77 Cod penal, ținându-se seama de gradul prejudiciabil al faptelor comise, de persoana celui vinovat și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului, fapt care a permis aplicarea în privința acestuia a pedepsei închisorii în limita sancțiunii normei penale, cu privire de dreptul de a exercita activitatea de gestionare a mijloacelor financiare.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

Referitor la recursurile ordinare declarate de avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătmate Coban Valentina, care se va examina ca unul singur:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia deciziile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal statuează că în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înlăture acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplină libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând temeiul invocat în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiului consideră că în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, ori instanța de apel casând sentința instanței de fond și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61,75 Cod penal. În acest context, conform alin. (1) art. 75 Cod penal persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnată inculpata.

Referitor la argumentul recurentului privind prejudiciul moral prea mic, Colegiul penal va respinge acest argument, ori instanța de apel just a considerat ca fiind exagerată suma de 100 000 lei pretinsă de partea vătămată cu titlu de prejudiciu moral și a considerat că prima instanță corect a încasat suma prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate, ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă //Buletinul CSJ a RM8-9/24, 2012), cât și de prevederile art. art. 1423 Cod Civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

Totodată, instanța conchide că de fapt, în cauză nu s-a comis careva eroarea de drept și prin urmare nu persistă temei de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa inculpatei s-a aplicat de către instanța de apel în limitele legii.

Astfel, Colegiul penal conchide că motivele invocate în recursul declarat de avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, țin de starea de fapt și nu este prevăzut ca temei pentru recurs potrivit art. 427 Cod de procedură penală.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu persistă temeiul de casare prevăzut în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, iar la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatei Nastas Elvira și avocatul Popov Veaceslav în numele părții vătămate Coban Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală, în privința lui **NASTAS Elvira Mihail**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțat integral la **06 aprilie 2016**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan